

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 71 0 P 238157 19 Rev
Banjaluka, 12.06.2019. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću koje sačinjavaju sudije ovog suda i to, Gorjana Popadić kao predsjednik vijeća, te Jadranka Stanišić i Davorka Delić kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužioca, D.K. iz B., zastupanog po punomoćniku, S.T., advokatu iz B., protiv tužene, R.T. iz B., zastupane po Advokatskoj firmi „S.S. i S.A.“, B., radi utvrđenja ništavosti ugovora o doživotnom izdržavanju, odlučujući o reviziji tužioca protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 238157 18 Gž od 18.10.2018. godine, na sjednici održanoj dana 12.06.2019. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 238157 16 P od 30.03.2018. godine odbijen je zahtjev tužioca, da se utvrdi da je ništav ugovor o doživotnom izdržavanju broj OPU-407/15 od 12.05.2015. godine zaključen između K.T. kao primaoca izdržavanja i T.R. kao davaoca izdržavanja, te da imovina koja je predmetnom tog ugovora čini ostavinsku masu iza K.T.

Istom presudom tužilac je obavezan da tuženoj, na ime troškova parničnog postupka, isplati iznos od 6.602,31 KM.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 238157 18 Gž od 18.10.2018. godine žalba tužioca je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Tužilac revizijom pobija drugostepenu presudu zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava s prijedlogom da se pobijana presuda ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužena je predložila da se revizija odbije.

Revizija nije osnovana.

Naime, predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužioca, da se utvrdi da je ništav ugovor o doživotnom izdržavanju broj OPU-407/15 od 12.05.2015. godine zaključen između K. T. kao primaoca izdržavanja i T.R. kao davaoca izdržavanja, te da imovina koja je predmetnom tog ugovora čini ostavinsku masu iza K.T.

Ovako postavljen zahtjev tužilac zasniva na tvrdnjama, da njegov djed, K.T., čiji je on nasljednik po pravu predstavljanja iz pok. oca, K.B., nije bio sposoban da zaključi predmetni ugovor o

doživotnom izdržavanju, te da je isti ništav u smislu odredaba člana 103. Zakona o obligacionim odnosima.

Po provedenom postupku prvostepeni sud je utvrdio: da je 12.05.2015. godine zaključen ugovor o doživotnom izdržavanju između K.T. kao primaoca izdržavanja i T.R. kao davaoca izdržavanja broj OPU-407/15 notara Lj.M. iz B.; da se tim ugovorom davalac izdržavanja T. R. obavezala da brine o K.T., na način pobliže opisan u ugovoru, a K.T., kao primalac izdržavanja se obavezao da joj zauzvrat nakon svoje smrti ostavi stan u B. u Ul. ... na 6 spratu, stan broj 75, površine 42 m² upisan u list broj 1023 k.o. B.; da je K.T. umro 03.01.2016. godine; da je rješenjem Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 O 230919 16 O od 11.04.2016. godine prekinut ostavinski postupak iza K.T., jer da je njegov unuk, K.D., koji ga je naslijedio po pravu predstavljanja iza K.B., osporio predmetni ugovor o doživotnom izdržavanju; da je K.D., koji je inače navedenim rješenjem upućen na parnicu, pokrenuo predmetnu parnicu 06.05.2016. godine tvrdeći da je predmetni ugovor o doživotnom izdržavanju ništav, jer da K.T. nije bio sposoban da shvati značaj tog pravnog posla obzirom da je bio star i nesposoban da rasuđuje; da iz nalaza i mišljenja vještaka medicinske struke dr S.V.S. jasno proizilazi, da je u vrijeme zaključenja predmetnog ugovora o doživotnom izdržavanju K.T. bio sposoban da shvati značaj pravnih radnji koje čini i mogao slobodno da izrazi svoju volju, odnosno bio sposoban za rasuđivanje i upravljanje svojim postupcima.

Temeljem ovakvog činjeničnog utvrđenja prvostepeni sud je zaključio, da zahtjev tužioca nije osnovan, pa je stoga sudio tako što je donio odluku kao u izreci prvostepene presude. Iz razloga odluke prvostepenog suda proizilazi, da nije bilo mjesta da se utvrdi da je predmetni ugovor o doživotnom izdržavanju ništav u smislu odredaba člana 103. Zakona o obligacionim odnosima, jer da je K.T. bio sposoban da rasuđuje i shvati značaj zaključenog pravnog posla, shodno odredbama člana 56 stav 1. Zakona o obligacionim odnosima.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja prvostepenog suda i zaključak tog suda, pa je sudio tako, što je donio odluku kao u izreci drugostepene presude.

Odluke nižestepeni sudova su pravilne.

Odredbama člana 56. stav 1 Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", br. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, "Službeni glasnik Republike Srpske", br. 17/93, 3/96 i 74/04 - u daljem tekstu: ZOO) je propisano, da je za zaključenje punovažnog ugovora potrebno da ugovarač ima poslovnu sposobnost za zaključenje tog ugovora.

Poslovna sposobnost za zaključenje ugovora o doživotnom izdržavanju, podrazumjeva sposobnost ugovarača u momentu zaključenja ugovora, da shvati značaj tog pravnog posla i njegove posljedice.

Naime, sposobnost za rasuđivanje je pojam vrlo širokog značaja. Njime se označava ono duševno stanje kod ugovarača u kojem je on sposoban da shvati prirodu i pravni značaj svojih postupaka, pa se u svakom konkretnom slučaju ocjenjuje, da li je postojala sposobnost za rasuđivanje ugovarača prilikom zaključenja ugovora, tj. da li je ugovarač prilikom zaključenja ugovora, bio sposoban da shvati prirodu i pravni značaj svojih postupaka.

Kada se ima u vidu, da iz nalaza i mišljenja vještaka medicinske struke dr S. V. S. jasno proizilazi, da je u vrijeme zaključenja predmetnog ugovora o doživotnom izdržavanju, K.T. bio sposoban da shvati značaj pravnih radnji koje čini i mogao slobodno da izrazi svoju volju,

odnosno bio sposoban za rasuđivanje i upravljanje svojim postupcima, onda nema nikakve sumnje, da se zahtjev tužioca ukazuje neosnovanim.

Ovo tim prije, što predmetni ugovor o doživotnom izdržavanju ispunjava sve uslove propisane odredbama člana 139. Zakona o nasljeđivanju ("Službeni glasnik RS", br. 1/09, 55/09 i 91/16).

Ovakav zaključak suda revizija ničim ne dovodi u pitanje, pa ni pozivanjem na nesaglasnost volja ugovarača da zaključe predmetni ugovor, jer iz svih provedenih dokaza, koje su nižestepeni sudovi pravilno cijenili u smislu odredaba člana 8. Zakona o parničnom postupku ("Sl. glasnik RS", br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 - u daljem tekstu ZPP), proizilazi, da su ugovarači slobodno i saglasno izjavili svoju volju za zaključenje predmetnog ugovora o doživotnom izdržavanju.

Kako se revizijom tužioca ne dovodi u pitanje zakonitost i pravilnost odluke drugostepenog suda i kako ista nije zahvaćena nedostacima na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, valjalo je primjenom odredaba člana 248. ZPP donijeti odluku kao u izreci ove presude.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić